

LATVIJAS FILMU PADOMES SĒDES PROTOKOLS

Kultūras ministrijā, plkst.15:00

Rīgā, 2026. gada 9.septembrī

Nr.2

Sēdi vada:

Gints Grūbe biedrības „Latvijas Kinoproducentu asociācija” valdes priekšsēdētājs

Sēdē piedalās:

Dace Vilsone Kultūras ministrijas valsts sekretāre;
Dita Rietuma Nacionālā kino centra vadītāja;
Bruno Aščuks Valsts Kultūrkapitāla fonda Filmu mākslas nozares ekspertu komisijas loceklis;
Dāvis Sīmanis Latvijas Kultūras akadēmijas rektors, profesors;
Jānis Kalējs producent, biedrības „Latvijas Filmu Servisa Producentu Asociācija” valdes loceklis;
Zane Valeniece valsts sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Latvijas Sabiedriskais medijs” Filmu iepirkšanas nodaļas vadītāja;
Sanita Upleja – Jegermane Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes priekšsēdētāja, aizvieto Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes loekli Unu Klapkalni
biedrības „Latvijas Raidorganizāciju asociācija” deleģēta komerctelevizijas pārstāve, sabiedrības ar ierobežotu atbildību „All Media Latvia” TV3 Group Latvija programmu direktore, Baltijas satura izplatīšanas attīstības vadītāja;
Vilnis Kalnaellis kinoproducents, animācijas filmu studijas “Rija” vadītājs;
Rihards Zaļupe komponists, docētājs Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijā.

Uzaicināti: Raivis Ziemelis, Ventspils kinoteātra Rio pārstāvis – filmu Padomē Rio pārstāve Alla Drozdova.
Marta Bite, Latvijas Kinematogrāfistu savienības Valdes priekšsēdētāja;
Sabīne Andersone, Latvijas animācijas asociācijas priekšsēdētāja – nav ieradusies.

Klātesot: Inga Blese, NKC vadītājas vietniece; Baiba Erdmane, NKC juriskonsults;

Sēdi protokolē: Sanita Muceniece, NKC biroja administratore

Darba kārtībā:

1. Plkst. 15.00 Iepazīstināšana ar Filmu padomes jauno sastāvu.
2. Plkst. 15.05. Filmu Padomes priekšsēdētājā vēlēšanas.
3. Plkst. 15.10. Kultūras ministrijas un Nacionālais kino centra aktualitātes.
4. Plkst. 15.30 Kino Rio pārstāvja prezentācija un diskusija

1.§

Iepazīstināšana ar Filmu padomes jauno sastāvu

Sēdi atklāj Dita Rietuma. D.Rietuma saka paldies Kultūras ministrijas valsts sekretārei Dacei Vilsonei, kurai šī ir pēdējā Filmu padomes sēde pašreizējā amatā. D.Vilsone atzīmē padarīto.

D.Rietuma iepazīstina klātesošos ar jauno Filmu padomes sastāvu, kā arī nosauc uz padomes sēdi uzaicinātos.

2.§

Filmu Padomes priekšsēdētāja vēlēšanas

D.Rietuma informē, ka nepieciešams ievēlēt Filmu padomes priekšsēdētāju.

Dāvis Sīmanis ierosina šim amatam izvirzīt Gintu Grūbi, tādējādi nodrošinot līdzšinējā darba turpināšanu. Citi kandidāti netiek izvirzīti.

Filmu padomes locekļi tiek aicināti balsot par G.Grūbes kandidatūru. Ar vienbalsīgu "PAR" Gints Grūbe ir ievēlēts Filmu padomes priekšsēdētāja amatā un pārņem turpmāko sapulces vadību.

3.§

Kultūras ministrijas un Nacionālais kino centra aktualitātes

Dita Rietuma izstāsta, ka noris Nacionālā kino centrs (NKC) organizētais Baltijas jūras dokumentālo filmu forums, kam šogad ir 30 gadu jubileja, un aicina klātesošos apmeklēt foruma pasākumus.

Inga Blese informē, ka Nacionālajam kino centram šogad vēl ir palikuši 2 konkursi: ir izsludināts visu filmu veidu projektu attīstīšanas atbalsta konkurss, plānots izsludināt Minoritāro kopražojuma konkursu. I.Blese atzīst, ka tomēr minoritāro kopražojumu konkursa norise divās daļās nav jēgpilna, jo ir ierobežots finansējums, liela spriedze, vērtējot projektus, mazs atbalstīto projektu skaits, administratīvi liels darba apjoms. Konkursi, kuri arī ir atvērti - citu projektu konkurss un ar NKC atbalstu ražošanā esošo filmu atbalsta konkurss.

G.Grūbe vēršas pie D.Vilsons ar jautājumu par nākamā gada budžeta vīziju.

D.Vilsone stāsta par jaunā budžeta veidošanā notikušajām sanāksmēm ar Finanšu ministriju. D.Vilsone pieļauj, ka Finanšu ministrija drīz nāks klajā ar makroekonomiskajām prognozēm. D.Vilsone min, ka nozares budžets vidējā termiņā ir nofiksēts un nav apdraudēts, tādēļ nav risku filmu konkursu finansējumam.

G.Grūbe interesējas par Eiropas fondiem. D.Vilsone atbild, ka tas būs jaunās valdības lēmums. Tāds konkurss kā iepriekšējais REACT, kurā bija iespēja filmu uzņemšana, nebūs. Ieteicami iepazīties ar Ekonomikas ministrijas izsludinātajiem konkursiem un ņemt tajos daļību, jo kino nozares pārstāvji – filmu producenti – var piedalīties uzņēmējdarbības atbalstam paredzētajos konkursos. D.Vilsone redz kino nozari kā uzņēmumus, kuru darbības mērķis ir digitalizācijas, energoekonomijas, kā uzņēmējdarbības ekosistēmas stiprināšana. D.Vilsone uzsver, ka šādā griezumā ir jāvērtē kino paviljona veidošana un radošo industriju eksporta aktivitātes.

4.§

Kino Rio pārstāvja prezentācija un diskusija

Sēdē tiek ieaicināts Ventspils kinoteātra "Kino Rio" pārvaldītājs SIA "Stalkers K" pārstāvis, kas ir iesniedzis Saeimas Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijai priekšlikumus grozījumiem Filmu likumā pilnveidošanai, aicinot skaidrāk nostiprināt kinoteātru un filmu demonstrēšanas vietu valsts kino politikā. Pēc Filmu padomes uzaicinājuma sēdē piedalās Kino Rio pārstāve Alla Drozdova, kura iepazīstina ar sevi un izstāsta par Kino Rio 115 gadu jubileju.

Filmu padomes locekļi vēlas uzzināt, kādas ir Kino Rio reālās problēmas.

A.Drozdova: - Šobrīd cilvēki nevar atļauties aiziet uz kino, vienkāršāk nopirkt platformas. Zaudējam skatītāju, finanses sarukušas, nevaram atjaunot tehnisko infrastruktūru, visi atsaka – gan valsts, gan pašvaldība.

A.Drozdova ierosina iekļaut Filmu likumā kino demonstrēšanas nosacījumus. Lai atjaunotu tehnisko infrastruktūru, paliek pāri 40% no kases ieņēmumiem. Ar šiem 40% nevar nomaksāt ēkas nomu, algas, ikdienas tērpus, tehnikas programmas. Kinoteātra pārstāve informē par komersanta uzņēmējdarbības grūtībām ar SIA "Stalkers K" līdzīpašnieku un kinoteātra ēkas īpašnieku, kura prasība pēc nomas maksājumiem un ēkas uzturēšanu nav savienojama ar kinoteātra ienākumiem. Alla Drozdova uzsver, ka Ventspils kinoteātris atrodas vēsturiskā ēkā, tas ir bijis pirmais kinoteātris Baltijā cariskā Krievijas laikā, tajā ir demonstrēta pirmā spēlfilma, ka uzņemta Baltijā.

G.Grūbe bilst, ka kinoteātris Ventspilī ir būtisks filmu izrādītājiem, bet aicina pēc atbalsts vērsties pie pašvaldības. Norāda, ka Filmu padome nevar iedarboties uz Ventspils pašvaldību, **bet apņemas tai uzrakstīt vēstuli ar ieteikumiem Kino Rio atbalstīšanai.**

D.Vilsone aicina Ventspils kinoteātra biznesa problēmu kodolu risināt, atrisinot jautājumu par nomas līgumu, kā arī norādot uz iespējamo pašvaldības atbalstu.

Inga Blese norāda, ka Filmu likumā jau ir atsauces uz filmu demonstrēšanu, tomēr lielākā problēma ir kopējais finansējuma ierobežojums. NKC budžets, kas ir mazākais Baltijas valstīs, primāri nodrošina Latvijas filmu veidošanu. Papildus atbalstu izplatīšanai esošā finansējuma ietvaros nav iespējams īstenot.

A.Drozdova vēlas iestrādāt Filmu likumā iestrādāt atbalsta mehānismu filmu izrādīšanai.

Dita Rietuma norāda, ka atbalsta mehānismi būtu iestrādājami MK noteikumos. Patlaban NKC nav normatīvā pamata, lai nodrošinātu atbalstu kinoteātriem. Tomēr jau tagad Cītu projektu konkursa ietvaros NKC atbalsta filmu mārketingu. D.Rietuma uzsver, ka Latvijā darbojas dažādas kapacitātes kinoteātri, atšķirīgas ir arī Latvijā esošo īpašumu formas, sekojoši, pat papildus finansējuma gadījumā, būtu niansēti jāizsver, kāda veida atbalstu varētu sniegt kinoteātriem, kuru vidū ir arī jaudīgi nozares spēlētāji, kas sekmīgi darbojas tirgus apstākļos.

Plkst.15:54 Dāvis Sīmanis pamet sēdi.

G.Grūbe iesaka **divas lietas**: 1) visiem kinoteātriem izveidot kino izrādītāju asociāciju, kas nodrošinātu patstāvīgu nozares pārstāvniecību, nevis atsevišķa komersanta viedokli; 2) Norāda, ka VKKF tiek atbalstītas nevalstiskas organizācijas un komersanti, un iesaka pieteikties VKKF konkursam. Tāpat arī Grūbe piebilst, ka jau esošā budžeta ietvaros filmu producenti, kuri veido nacionālo kino, veido arī filmu izplatīšanas plānu, sadarbojoties ar kinoteātriem.

Filmu padomes locekļi norāda uz KM atbalsta programmu Skolas soma, Drozdova atzīst, ka Skolas soma ir atbalsts. D.Rietuma iesaka paaugstināt arī par *Europa Cinema* atbalstu, ar kuru veiksmīgi strādā vairāki kinoteātri, gan Rīgā, gan ārpus tās.

V.Kalnaellis iesaka A.Drozdovai runāt ar *kino Rio* biznesa partneri, kas vienlaikus ir arī telpu īpašnieks, par nomas samazināšanu.

A.Drozdova pamet sēdi plkst.16.07.

Dažādi darba kārtībā neiekļauti jautājumi

Marta Bite interesējas, vai ir zināms konkursa par nacionālās kino balvas Lielai Kristaps rezultātiem?

Inga Blese informē, ka komisijas tiksies nākamnedēļ, lai izvērtētu. Pašlaik lēmums nav pieņemts.

Bruno Aščuks interesējas, kas notiek ar savulaik pašvaldību iepirktajiem lielajiem digitālajiem projektoriem. Vai ir ideja, kā tos tālāk izmantot?

Dita Rietuma atbild, ka pēc projekta īstenotāja - KISC - sniegtās informācijas, projekts ir noslēgts, bet tas vēl vairākus gadus CEFL uzraudzībā.

J.Kalējs informē, ka 22.septembrī plkst. 17.30 Producentu asociācija rīko tikšanās un filmas “Uļa” skatīšanos.

Sanita Upleja–Jegermane uzsāk diskusiju par valodu lietošanu medijos, tas attiecas uz Elektronisko plašsaziņas likumu,

Zane Valeniece piebilst, ka arī visām filmām jānodrošina ierunāšana latviešu valodā. Pašlaik ir titrēšana, bet jābūt ierunātam tekstam (*voice over*) arī klasikai.

D.Vilsone piekodina nenokavēt nākamo šī Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma grozījumu izskatīšanu Saeimā.

Sēdi slēdz plkst. 16.18.

NKC vadītājs

D.Rietuma

Protokolēja

S.Muceniece